

Moral Political Socialization of Members of the House of Representative*

*Kamolwan Karomprach***

*Dusadee Yolao****

*Chalat Chongseubphun*****

*Thirapat Serirangsan******

Abstract

The purpose of this research was to understand the moral political socialization of members of the House of Representatives of Thailand. The researcher aimed to understand the processes occurring in moral political socialization by agents in terms of socialization technique, socializing agents' climate and context; and received outcomes especially regarding issues relevant to performance of duties by the members. Qualitative methodology was using in the form of a case study. Data was collected for three cases by oral history or life history. Key informants were the members of the House of Representatives in sitting in 2009. The results revealed that the processes of moral political socialization by the agents were as follows; 1) Family Agent: Family Parent, ancestors and relations were their model in three issues comprising (1) belief and way of life in accordance with Buddhist instruction regarding benevolence, concern for people's happiness and sorrow, and the offering of advice (2) devotion of subject's family to work for the public sector; and (3) their own commitment deriving from their family's support for a political party. A further factor was the home atmosphere and ethical attitude towards democracy. 2) Religious Agent: Institutionally religious institute subjects had been members of the priesthood. Their minds were socialized aesthetically and concentrated on Buddhism, benevolence, and on being ashamed of bad behavior and corruption. 3) Subjects with a background in educational institutions had studied in political science or law faculties, so they had a knowledge and understanding of their roles and duties. They had participated in extra activities about democratic activism. 4) Media Agent: Subjects had been interested in political news and current events and the work of members of the House of Representative and political parties since they were young. This affected their political consciousness, feelings about political efficacy and party identification. 5) Political Party Affiliation: Subjects from political backgrounds had learned the way of politics of the party with which they were affiliated by participating in projects of the party before becoming a member of the party. After becoming Representatives, they were socialized, communicated and worked together with others. They received some commitment from a role model comprising concepts and the work performance of other members

Key words: Moral Political Socialization, Moral Politician, Members of the House of Representatives

*Dissertation for the Doctor of Philosophy Degree in Applied Behavioral Science Research

**Graduate Student, Doctor Degree in Applied Behavioral Science Research, Srinakharinwirot University

***Associate Professor in Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

****Assistance Professor in Social Sciences Department, Srinakharinwirot University

*****Professor in Social Sciences Department, Sukhothai Thammathirat Open University

กระบวนการอบรมกล่อมเกลາทางการเมืองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร*

กมลวรรณ การมปราชญ์** ดุษฎี โยเทลา***
ชลัช จงลีพันธ์**** อีรภัทร์ เสรีรังสรรค์*****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจกับกระบวนการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองด้านจริยธรรมที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับจากตัวการที่มีความเกี่ยวข้องในกระบวนการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมือง ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และพรรคการเมือง ในช่วงก่อนเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และศึกษาต่อเนื่องไปถึงภายหลังเข้าดำรงตำแหน่ง ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบการศึกษารายกรณี เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ประวัติชีวิตร่วมกับสัมภาษณ์เจาะลึก มีกรณีศึกษา คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปี พ.ศ. 2552 ผู้วิจัยเลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจงเพื่อให้ได้กรณีศึกษาที่มีคุณลักษณะตรงตามที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาจากฐานข้อมูลประวัติ รวมถึงการคัดเลือกโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเชิงลึกกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกรณีศึกษาทั้งสิ้น 3 ราย

ผลการวิจัยพบว่า ตัวการการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองด้านจริยธรรมให้กับกรณีศึกษาทั้ง 3 ราย ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และพรรคการเมือง โดยมี 1) สถาบันครอบครัวมีบิดามารดา บรรพบุรุษ และเครือญาติ เป็นต้นแบบใน 3 ประเด็น คือ (1) มีความเชื่อและวิถีชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนา (2) การเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม และ (3) การสนับสนุนพรรคการเมือง ประกอบกับภายในครอบครัวมีบรรยากาศหรือมีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย 2) สถาบันศาสนาได้ผ่านการเป็นพระภิกษุ และสามเณร ส่งผลให้กรณีศึกษาได้รับการอบรมกล่อมเกล่าจิตใจให้มีความบริสุทธิ์ มีจิตใจฝึกฝนในพระพุทธศาสนา มีความเมตตา กรุณา มีการละเว้นและละอายต่อการกระทำชั่ว การทุจริตและประพฤติมิชอบ 3) สถาบันการศึกษามีการเรียนในคณะรัฐศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองการปกครอง 4) สื่อมวลชนมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมือง การทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพรรคการเมืองมาตั้งแต่วัยเด็กส่งผลให้กรณีศึกษาให้ความสำคัญทางการเมือง ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง และมีความผูกพันต่อพรรคการเมือง และ 5) พรรคการเมืองที่สังกัดมีการเรียนรู้ทางการเมืองจากพรรคเหล่านั้น ด้วยการมีส่วนร่วมในโครงการของพรรคก่อนเข้าเป็นสมาชิกของพรรค และภายหลังจากที่เป็นสมาชิกของพรรคแล้วกรณีศึกษาได้เรียนรู้การเมืองผ่านกระบวนการต่างๆ ภายในพรรคจนทำให้เกิดความรู้สึกมีความผูกพันต่อพรรคดังกล่าว

คำสำคัญ : กระบวนการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมือง, จริยธรรมนักการเมือง, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

* ปริญญาโท วิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** นิสิตระดับปริญญาเอกสาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

*** รองศาสตราจารย์ ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

***** ศาสตราจารย์ ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ประเทศไทยได้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยผู้แทน(Representative Democracy) ซึ่งผู้แทนของประชาชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปีพุทธศักราช 2550 นั้นคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไว้ว่าประกอบด้วย 1) บทบาทในด้านนิติบัญญัติ 2) บทบาทในด้านการตรวจสอบฝ่ายบริหาร และ 3) บทบาทในการเป็นตัวแทนของประชาชน(สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2551)

ตามที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในการปกครองระบอบประชาธิปไตย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถือเป็นผู้แทนของประชาชนที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง เนื่องจากการแสดงบทบาทหน้าที่หรือการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่งผลกระทบต่อ การบริหารราชการแผ่นดินทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชน และความมั่นคงของประเทศไทย(สมชาติ เจศรีชัย, 2550: 671- 672) ด้วยความสำคัญของบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น กล่าวได้ว่า การพัฒนาประเทศไทยจะมีความเจริญก้าวหน้า หรือถูกพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมได้ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่ของตนเองในฐานะผู้แทนของประชาชนได้อย่างสมบูรณ์โดยยึดมั่นตามหลักคุณธรรมจริยธรรม กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในทุกๆ ด้านด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อคำพูดหรือคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน มีความเสมอต้นเสมอปลายทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง รวมถึงมีความเพียรพยายามและตั้งใจ ที่จะปฏิบัติงาน

ทุกอย่างให้บังเกิดผลประโยชน์ต่อประชาชน และประเทศชาติมากกว่าการเห็นประโยชน์ของตนเองและพวกพ้องเป็นสำคัญ(ทิพย์พรรณ นพวงศ์ และคณะ, 2542: 1)

ในทางกลับกันหากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่ผู้แทนของประชาชนโดยไม่คำนึงถึงหลักคุณธรรมจริยธรรมแล้วย่อมจะส่งผลเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่อประชาชน และประเทศชาติ ซึ่งหากพิจารณาย้อนกลับไปตั้งแต่ช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่แล้ว การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะสะท้อนออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมที่ถือเป็นการละเมิดจริยธรรม จึงเป็นผลทำให้ประชาชนมีทัศนคติในเชิงลบต่อระบบการเมืองของประเทศ และผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สถานการณ์ดังกล่าวอาจนำไปสู่การขาดความไว้วางใจทางการเมือง รวมถึงการเกิดวิกฤตศรัทธาต่อระบบการเมือง ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุที่จะทำให้ประชาชนเบื่อหน่ายต่อการเมือง ละเลยที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในเชิงการสนับสนุนฝ่ายรัฐบาล แต่จะเป็นสาเหตุที่จะทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองแสดงออกมาในรูปแบบของการคัดค้าน ต่อต้าน หรือการประท้วงที่อาจจะนำไปสู่ความรุนแรงได้ในที่สุด หากรัฐบาลไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือแสวงหาทางออกในแนวทางหรือสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนเหล่านั้นได้ (Milbrath & Goel, 1977: 69) ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปีพุทธศักราช 2550 อีกทั้งเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่ควรจะเกิดขึ้นกับประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

จากปัญหาการละเมิดจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามที่ได้กล่าวไปแล้วนั้นส่งผลให้

สถาบันทางการเมืองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ร่วมกันแสวงหาแนวทางในการแก้ไข ป้องกัน และควบคุมปัญหาดังกล่าว ซึ่งได้เริ่มต้นตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปีพุทธศักราช 2540 ในหมวด 5 มาตรา 77 ที่ได้มีการระบุไว้ว่า “รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรม และจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่” จนเป็นที่มาของการจัดทำข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ ที่มีผลบังคับใช้เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542 และสืบเนื่องมาถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปีพุทธศักราช 2550 ในหมวด 13 มาตรา 279 และ 280 ที่ได้กล่าวถึงมาตรการในการควบคุมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้อย่างชัดเจนในเรื่องของกลไกการดำเนินการ การบังคับใช้ และขั้นตอนการลงโทษ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2551) ทั้งนี้วิธีการดังกล่าวจะเป็นวิธีการในการแก้ไข ป้องกัน และควบคุมที่ดีวิธีการหนึ่งที่สามารถลดปัญหา การละเมิดจริยธรรมลงได้ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างเคร่งครัด อย่างไรก็ตามเมื่อข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมต่างๆ ออกมาปรากฏว่าได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักจากนักวิชาการและนักการเมืองอาวุโสบางท่าน โดยประมวลจริยธรรมถูกมองว่าเป็นการควบคุมจริยธรรม แต่เพียงเปลือกนอกของผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น เพราะการทำตามประมวลจริยธรรมดังกล่าวนั้นถือเป็นทำดีตามกฎหมาย ไม่ใช่การทำดี เพราะจิตสำนึก โดยนักวิชาการและนักการเมืองอาวุโสกลุ่มดังกล่าวมีความเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีจิตสำนึกทางด้านคุณธรรมจริยธรรมภายในตนเอง

มากกว่าการทำตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนของประชาชน และที่สำคัญจะต้องเป็นผู้ที่ทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์จำนวนมหาศาลของประเทศชาติ(วันมูหะมัดนอร์มะทา, 2543)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเกิดความตระหนักว่าองค์ความรู้จากผลการวิจัยที่ได้ทำการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอบรมกล่อมเกลາทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างละเอียดลึกซึ้ง จะสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติสำหรับการพัฒนาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นผู้ที่มีจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมได้ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นพบว่า ในประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาวิจัยในประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เพื่อทำความเข้าใจกับกระบวนการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองด้านจริยธรรม ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับจากตัวการต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องในกระบวนการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมือง อาทิ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน สถาบันศาสนา และพรรคการเมือง ในช่วงก่อนที่จะเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และทำการศึกษาต่อเนื่องไปถึงกระบวนการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับจากตัวการต่างๆ ภายหลังเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะพรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองที่สังกัด

โดยการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการศึกษารายกรณี(Case Study) เพื่อทำความเข้าใจถึงกระบวนการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ตั้งแต่วัยเยาว์จนกระทั่งเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีความมุ่งหวังว่าจะทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างละเอียดลึกซึ้ง อันจะเป็นประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาระบบการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองของตัวการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน พรรคการเมือง ฯลฯ เพื่อให้สถาบันดังกล่าวได้ทราบถึงวิธีการ และเนื้อหาที่เหมาะสมที่จะส่งเสริม และสนับสนุนให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ผู้แทนของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการมีจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นเจตนาารมณ์ที่สำคัญประการหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปีพุทธศักราช 2550

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจกับกระบวนการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองด้านจริยธรรม ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับจากตัวการที่มีความเกี่ยวข้องในกระบวนการอบรมกล่อมเกลากองการเมือง อาทิ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน สถาบันศาสนา และพรรคการเมือง ในช่วงก่อนที่จะเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และทำการศึกษาต่อเนื่องไปถึงกระบวนการอบรมกล่อมเกลากองการเมือง ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับจากตัวการที่มีความเกี่ยวข้อง ในกระบวนการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองภายหลังเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะพรรคการเมืองที่สังกัด

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะทำความเข้าใจถึงกระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการอบรม

กล่อมเกลากองการเมืองด้านจริยธรรมของตัวการ ในการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองในประเด็นต่อไปนี้

1) ทำความเข้าใจถึงวิธีการในการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองที่ตัวการเกี่ยวข้องใช้ในการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2) ทำความเข้าใจถึงบรรยากาศ หรือบริบทแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายในสถาบันที่ทำหน้าที่ในการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

3) ทำความเข้าใจถึงผลลัพธ์ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับจากกระบวนการอบรมกล่อมเกลากองการเมือง โดยเฉพาะในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ปัญหาการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ มีประเด็นปัญหาหลักในการวิจัยครั้งนี้ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ผ่านกระบวนการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองด้านจริยธรรมตั้งแต่ช่วงก่อนเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองจนถึงช่วงหลังจากการเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากตัวการที่เกี่ยวข้อง อันประกอบด้วย สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และพรรคการเมืองมาอย่างไรบ้าง

สำหรับประเด็นปัญหารองในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ในช่วงก่อนเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองจากตัวการใดบ้าง โดยมีความมุ่งหมายที่จะทำความเข้าใจว่าตัวการเหล่านั้นมีวิธีการในการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองอย่างไร และในระหว่างนั้นภายในสถาบันเหล่านั้นมีบรรยากาศ หรือบริบทแวดล้อมเป็นอย่างไร รวมถึงทำ

ความเข้าใจว่าเมื่อได้ผ่านกระบวนการ อบรมมกล่อมเกลากองการเมืองจากตัวการที่เกี่ยวข้องแล้วทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างไรบ้าง

2. ภายหลังการเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ตัวการที่ทำหน้าที่ในการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองในช่วงก่อนที่จะเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นยังคงทำหน้าที่ในการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองอย่างต่อเนื่องหรือไม่

นอกจากนี้ยังมีความมุ่งหมายที่จะทำความเข้าใจว่าพรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองที่สังกัดมีวิธีการในการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองอย่างไร และในระหว่างนั้นภายในสถาบันเหล่านั้นมีบรรยากาศหรือบริบทแวดล้อมเป็นอย่างไร รวมถึงทำความเข้าใจว่าเมื่อได้ผ่านกระบวนการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองจากตัวการที่เกี่ยวข้องแล้วทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างไรบ้าง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการศึกษาเรื่องกระบวนการอบรม กล่อมเกลากองการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับจากตัวการที่ทำหน้าที่ในการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองตั้งแต่ก่อนเข้าดำรงตำแหน่ง จนถึงช่วงหลังการเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ผ่านกระบวนการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองมาอย่างไรบ้าง ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการศึกษารายกรณีเป็นวิธีการในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

กรณีศึกษาในการวิจัย

กรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปี พ.ศ. 2552 และเป็นผู้ซึ่งมีคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งติดต่อกัน ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปีพุทธศักราช 2540 และ พ.ศ. 2550 คือ ได้รับการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2544 พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2552

2. ในสมัยปัจจุบันเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ รัฐมนตรีช่วยว่าการ, ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกอบกับต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ อาทิ มีการเข้าร่วมประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือร่วมประชุมกรรมการอย่างสม่ำเสมอมีส่วนร่วมในการอภิปราย หรือเสนอความคิดเห็นในระหว่างที่มีการประชุมหรือมีการเสนอญัตติ และเสนอกระทู้ถามในประเด็นต่างๆ

3. เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ สื่อมวลชนสายข่าวการเมือง และข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สอดคล้องกับประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2542

โดยในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเลือกกรณีศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้ได้กรณีศึกษาที่มีคุณลักษณะตรงตามที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาจากฐานข้อมูลประวัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงการคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งในการ

วิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาเชิงลึกกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกรณีศึกษาจำนวน 3 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติชีวิตของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกรณีศึกษา พร้อมทั้งทำการสัมภาษณ์ประวัติชีวิต (Life history หรือ Oral history) และทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Dept interview) โดยระหว่างที่มีการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำการจดบันทึกภาคสนาม และทำการบันทึกเทป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเทียบเคียงรูปแบบ (Pattern matching) (Yin, 2003) โดยการสร้างข้อสรุปจากการเก็บข้อมูลที่ได้นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางทฤษฎี (Theory) และงานวิจัยที่ผ่านมา

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์กรณีศึกษาในการวิจัยทั้ง 3 ราย พบว่าตัวการสำคัญที่ทำหน้าที่ในการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองด้านจริยธรรมมีทั้งหมด 5 ตัวการด้วยกัน ได้แก่ สถาบันครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันหลักในการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองด้านจริยธรรม นอกจากนี้ คือ สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สื่อมวลชน และพรรคการเมืองที่สังกัด ซึ่งรายละเอียดของกระบวนการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองด้านจริยธรรมจากตัวการต่างๆ เหล่านี้มีรายละเอียดดังนี้

1. กระบวนการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองด้านจริยธรรมจากครอบครัว

จากการวิเคราะห์ประวัติชีวิตของกรณีศึกษาทั้ง 3 คนพบว่าครอบครัวเป็นตัวการ ที่มีความสำคัญ

เป็นอย่างมากในการก่อรูป และปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการทำงานในบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (Dawson, Prewitt, & Dawson, 1977; Hyman, 1972: 51-52) ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าบิดามารดาและสมาชิกในครอบครัวเป็นต้นแบบสำคัญในกระบวนการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองด้านจริยธรรม และหากครอบครัวมีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยหรือมีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะสนับสนุนให้กระบวนการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองด้านจริยธรรมมีผลดีมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดในลำดับต่อไป

1.1 การเป็นต้นแบบของบิดามารดา และสมาชิกในครอบครัว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การเป็นต้นแบบของบิดามารดาและสมาชิกในครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างลักษณะนิสัย อันประกอบด้วย ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมทางการเมืองที่พึงประสงค์ (Dawson, Prewitt, & Dawson, 1977) ซึ่งการที่บิดามารดา และสมาชิกในครอบครัวเป็นต้นแบบในด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมทางด้านจริยธรรมนั้นส่งผลที่มีความเกี่ยวข้องข้องกับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

การมีความเชื่อและวิถีชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนา จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ครอบครัวของกรณีศึกษาทั้ง 3 รายมีการนับถือศาสนาพุทธ และมีการปฏิบัติศาสนกิจอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะครอบครัวของนาย C1 และ C2 ซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัวชาวชนบท อีกทั้งมีที่ตั้งของบ้านอยู่ใกล้กับวัดทำให้สามารถเดินทางไปวัดได้อย่างสะดวก จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ครอบครัวของนาย C1 และนาย C2 มีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับวัดอย่างใกล้ชิด

สำหรับนาย C3 ก็เป็นสมาชิกของครอบครัวที่มีการปฏิบัติศาสนกิจเช่นกัน แต่ว่าจะน้อยกว่าครอบครัวของนาย C1 และนาย C2 สำหรับกิจกรรมทางศาสนาที่ครอบครัวของกรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีการปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ การสวดมนต์ ไหว้พระ นั่งสมาธิ การอ่านหนังสือธรรมะ และการไปทำบุญที่วัดในวันพระและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และการทอดกฐิน ฯลฯ การมีวิถีชีวิตในรูปแบบดังกล่าวทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย ได้รับการกล่อมเกลาจิตใจให้บริสุทธิ์ อยู่ในกรอบของคุณธรรมจริยธรรม และศีลธรรม

ทั้งนี้การมีวิถีชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนาจะส่งผลทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 รายเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีความเมตตา กรุณาแก่ประชาชน (งามตา วนิทานนท์, 2536: 27; งามตา วนิทานนท์, 2553: 21-22) ด้วยการลงพื้นที่ดูแลประชาชนในพื้นที่ด้วยความเอาใจใส่มาโดยตลอด และมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถนำปัญหา มาปรึกษาหารือที่สำนักงานหรือที่บ้านได้ตลอดเวลา

นอกจากนี้การมีความเชื่อและวิถีชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนาส่งผลทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม คือมีความเชื่อว่า “การทำดีย่อมได้ผลดี การทำความชั่วย่อมได้ผลชั่ว” และมีความละเอียดต่อการทำความผิด ทำให้มีการเลือกประกอบแต่กรรมดี มีความละเอียดและเกรงกลัวที่จะทำความชั่ว อันได้แก่ การทุจริต และประพฤตินอกขอบในเรื่องที่ไม่ถูกกฎหมายและไม่ถูกต้องหลักศีลธรรมจรรยา ซึ่งเมื่อพิจารณาจากการประวัติการทำงานที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของกรณีศึกษาทั้ง 3 รายแล้ว จะพบว่าไม่เคยมีประวัติที่มีการประพฤตินอกขอบที่เป็นการละเมิดประมวลจริยธรรม และมีการกระทำที่ผิดหลักศีลธรรมจรรยาแต่อย่างใด อีกทั้งยังทำหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการดูแล ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารว่าเป็นไปด้วยความถูกต้อง สุจริต

โปร่งใสหรือไม่ และหากตรวจสอบพบที่มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ก็จะทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานด้วยการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีของกระทรวง ที่มีข้อมูลว่ามีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบนั้น หรือตั้งกระทู้ถามเพื่อสอบถามในประเด็นที่พบว่ามีการทุจริต

การเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าครอบครัวของกรณีศึกษาทั้ง 3 ราย ได้แก่ ผู้เป็นบิดา มารดา ตลอดถึงบรรพบุรุษ และเครือญาติเป็นแบบอย่างในการทำงานเพื่อส่วนรวม โดยเฉพาะนาย C1 ซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัวที่มีความเสียสละและทำงานเพื่อส่วนรวมมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ส่วนนาย C2 และนาย C3 นั้นได้เห็นแบบอย่าง การเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวมจากผู้เป็นบิดาเป็นหลัก

การที่บิดา มารดา ตลอดถึงบรรพบุรุษ และเครือญาติเป็นผู้ที่มีความเสียสละนั้นเป็นเพราะบุคคลเหล่านั้นเป็นคนที่มิจิตใจดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ชอบให้การช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือหรือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากอยู่เสมอ

ทั้งนี้ครอบครัวของกรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีการเสียสละเวลาและความสุขส่วนตัวเพื่อทำงานให้กับส่วนรวม โดยที่บรรพบุรุษและเครือญาติของนาย C1 ที่มีการทำงานเพื่อส่วนรวมในบทบาทของการเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ส่วนบิดาของนาย C1 ชอบให้การช่วยเหลือแก่ผู้ที่ต้องการช่วยเหลืออยู่เป็นประจำ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ดำรงตำแหน่งเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านก็ตาม สำหรับบิดาของนาย C2 มีอาชีพเป็นครู และเมื่อลาออกจากการเป็นครูก็อุทิศตนให้กับการทำงานให้วัดและสังคมในละแวกบ้านด้วยการเป็นไวยาวัจกรและเป็นกรรมการในกิจกรรมต่างๆของวัด รวมถึงเป็นที่ปรึกษาในการติดต่อราชการให้กับเพื่อนบ้านในชุมชนเดียวกัน ด้วยเหตุผลที่บิดาของนาย C2

เป็นคนมีความรู้ และได้รับการยอมรับนับถือจากคนในชุมชน และลูกศิษย์ทั้งหลาย ในส่วนของนาย C3 ก็ได้เห็นแบบอย่างการเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวมจากบิดาผู้ซึ่งทำงานเป็นข้าราชการของหน่วยงานแห่งหนึ่ง

การเห็นแบบอย่างของความเสียสละนั้นจะส่งผลทำให้ภคินีศึกษาทั้ง 3 ราย มีแนวคิดและปฏิบัติที่คล้ายตามบิดา บรรพบุรุษ และเครือญาติของตนเอง เนื่องจากมีการใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัวเดียวกันและมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันเป็นอย่างมาก ดังนั้นเมื่อภคินีศึกษาทั้ง 3 ราย ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ซึ่งถือเป็นการทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง เพราะเป็นการทำงานเพื่อประชาชน เพื่อสังคม และเพื่อประเทศชาติ ภคินีศึกษาทั้ง 3 ราย ก็ได้ทุ่มเทและเสียสละเวลาทั้งหมดกับการทำงานในบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างเต็มความสามารถ โดยในวันจันทร์ถึงศุกร์จะใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการทำงานในสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมกรรมวิธีการประชุมคณะทำงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ฯลฯ ส่วนในวันวันหยุดเสาร์อาทิตย์หรือวันหยุดราชการ ภคินีศึกษาทั้ง 3 ราย ก็ยังคงใช้เวลานั้นไปเพื่อการดูแลทุกข์สุขของประชาชน ด้วยรับฟังปัญหา หาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง แก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับประชาชน อยู่ตลอดทั้งรับฟังที่บ้านหรือสำนักงานของตนเอง และใช้วิธีการลงพื้นที่ไปพบกับประชาชนด้วยตนเอง หรือไปร่วมงานสังคมต่างๆ เช่น งานบุญ งานแต่งงาน งานบวช และงานศพ ฯลฯ ซึ่งการทำงานด้วยความทุ่มเท และเสียสละดังกล่าวจึงทำให้ภคินีศึกษาทั้ง 3 รายชนะใจประชาชนและได้รับการเลือกตั้งมาเป็นระยะเวลายาวนาน สำหรับนาย C1 และนาย C2 ได้รับการเลือกตั้งติดต่อกันมาถึง 7 สมัย ส่วนนาย C3 ก็ได้รับการเลือกตั้งติดต่อกันมาถึง 4 สมัยด้วยกัน

การสนับสนุนพรรคการเมือง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าครอบครัวของภคินีศึกษา 2 ราย คือ นาย C1 และ นาย C2 เป็นครอบครัวที่มีความรู้สึกผูกพันต่อพรรค A อย่างเหนียวแน่นมาเป็นระยะเวลายาวนานตั้งแต่นาย C1 และ C2 อยู่ในช่วงวัยเด็ก ทำให้นาย C1 และ นาย C2 มีการรับรู้ และซึมซับความรู้สึกของบิดามารดา จนในที่สุดก็มีความรู้สึกคล้ายตามบิดามารดาของตนเอง จึงทำให้นาย C1 และ นาย C2 มีความรู้สึกผูกพันกับพรรค A เช่นเดียวกับบิดามารดาของตนเอง (Bank, 1980: 245 ; citing Tomey & Hess, 1967)

ความรู้สึกผูกพันต่อพรรคการเมืองนั้นส่งผลทำให้ครอบครัวของนาย C1 และนาย C2 ให้การสนับสนุนพรรค A มาโดยตลอด (Peterson, 1990: 19-20) ด้วยการติดตามข่าวสาร การทำงาน การปราศรัยหาเสียงของพรรค A มาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะครอบครัวของนาย C1 ที่มีการสนับสนุนพรรค A ในระดับที่เข้มข้นด้วยการช่วยติดป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งจากพรรค และนาย C1 ก็ได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรค A มาตั้งแต่อายุได้เพียง 9 ปี และเมื่อเจริญวัยขึ้น ก็ได้สนับสนุนพรรค A ด้วยการช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งปราศรัยหาเสียงด้วย

ในเวลาต่อมาเมื่อตัดสินใจที่จะทำงานการเมืองทั้งนาย C1 และ C2 ต่างก็ลงสมัครในนามของพรรค A อีกทั้งมีความรู้สึกผูกพันต่อพรรค อย่างเหนียวแน่น และในปัจจุบันก็ยังคงเป็นเช่นนั้นมาอย่างต่อเนื่องรวมเวลาได้เกือบ 20 ปี ทั้งนี้ความรู้สึกผูกพันต่อพรรค A เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นาย C1 และนาย C2 และสมาชิกพรรคทุกคนมีความรัก ความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะยึดมั่นในอุดมการณ์ และเจตนารมณ์เดียวกันที่แสดงออกมาได้โดยการ สืบทอดอุดมการณ์ การสนับสนุนกิจกรรมและงานต่างๆ รวมถึงการผลักดันนโยบายของพรรคคนนอกจากนี้ นาย

C1 และนาย C2 ยังมีความต้องการที่จะสังกัดและให้การสนับสนุนพรรค A ต่อไป โดยไม่มีความคิดที่จะไปสังกัดพรรคการเมืองอื่นๆ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม (Miller, 1996:120)

ปัจจุบันนาย C1 และนาย C2 ถือเป็นสมาชิกคนสำคัญของพรรค A ที่ได้รับมอบหมายและคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งสำคัญของพรรค เพราะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ทางการเมืองที่มากเพียงพอกับการทำงานในตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายนั้นเป็นอย่างดี

นอกจากนี้นาย C1 และนาย C2 ยังทำหน้าที่ในการสื่อสารอุดมการณ์ เจตนารมณ์ และนโยบายของพรรค A ให้ประชาชนทั้งในและนอกเขตเลือกตั้งได้รับทราบข้อมูลรายละเอียด เพื่อให้ประชาชนที่มีความเห็นสอดคล้องกับอุดมการณ์ เจตนารมณ์ และนโยบายของพรรค A มาแสดงการสนับสนุนพรรคด้วยความสมัครใจ ซึ่งความผูกพันต่อพรรคการเมืองมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะหากประชาชนมีความผูกพันกับพรรคการเมืองใดด้วยความสมัครใจแล้ว ก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การเลือกผู้แทนราษฎรเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ เพราะประชาชนจะตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจากพรรคการเมืองที่ตนเองรู้สึกผูกพันด้วยความสมัครใจ ไม่ต้องมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ใดๆ ระหว่างกัน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยขจัดการทุจริตในการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการซื้อสิทธิ์ขายเสียงที่จะก่อให้เกิดผลเสียอย่างมหาศาลต่อประเทศชาติลงได้ ลิขิต ธีรเวคิน. (2549).

1.2 บรรยากาศครอบครัวแบบประชาธิปไตย หรือมีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าครอบครัวของกรณีศึกษาทั้ง 3 รายมีบรรยากาศครอบครัวแบบ

ประชาธิปไตย หรือมีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีบรรยากาศที่สำคัญคือสมาชิกในครอบครัวทุกคนมีความรักใคร่ สนิทสนม สามัคคีกันเป็นอย่างดี มีการดูแล ช่วยเหลือ เกื้อกูล กันตั้งแต่อยู่ในช่วงวัยเด็กจนถึงปัจจุบัน ซึ่งตั้งแต่อายุในช่วงวัยเด็กบิดามารดาได้ให้การอบรมเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด ดูแลทุกข์สุข และเป็นที่ปรึกษาที่ดี ให้การสนับสนุนในเรื่องการเรียนและการทำงานมาโดยตลอดจนกรณีศึกษาทุกรายได้รับการศึกษาที่ดี โดยเฉพาะนาย C3 ที่บิดาส่งให้เรียนในโรงเรียนเอกชนที่มีชื่อเสียงของประเทศ ถึงแม้ว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวจะไม่ดีมากเมื่อเทียบกับเพื่อนในชั้นเรียนก็ตาม นอกจากนี้บิดามารดายังได้ฝึกให้กรณีศึกษาทั้ง 3 รายมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองในการทำงานบ้านหรืองานในครอบครัว และฝึกให้เรียนรู้ถึงโทษของการกระทำความผิดด้วยการลงโทษที่เหมาะสมช่วงวัย และบิดามารดาของกรณีศึกษาทั้ง 3 รายยังให้สิทธิในการตัดสินใจในเรื่องส่วนตัวด้วยตนเอง เช่น การเปิดโอกาสให้เลือกเรียนในสาขาวิชาต่างๆ ตามความต้องการ โดยที่บิดามารดาไม่มีการบังคับให้เรียนตามความต้องการของตนเอง ฯลฯ (Rogers, 1972: 231)

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หรือบรรยากาศในครอบครัวแบบประชาธิปไตยทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 รายได้เรียนรู้ และฝึกหัดในการใช้ชีวิตตาม วิถีประชาธิปไตยตั้งแต่อายุในครอบครัว จะทำให้มีโอกาสได้เรียนรู้ในเรื่องสิทธิเสรีภาพ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองภายในครอบครัว(ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก, 2524) ซึ่งการเรียนรู้ และฝึกหัดที่จะอยู่ในสังคมประชาธิปไตยนี้ จะทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 รายเริ่มต้นก่อรูปอุดมการณ์ตามวิถีประชาธิปไตย ความสำนึกในหน้าที่ของและความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง การรับรู้ความสามารถหรือความมี

ประสิทธิภาพของตนเอง ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้จะมี ความสำคัญอย่างมากเมื่อกรณีศึกษาทั้ง 3 รายได้เข้า เป็นสมาชิกของสังคมอื่นๆ ทั้งสังคมโรงเรียน สังคมใน กลุ่มอาชีพ และสังคมส่วนรวม

ความสำนึกในหน้าที่ของตนเอง ความรับผิดชอบ ในหน้าที่ของตนเอง การรับรู้ความสามารถหรือความมี ประสิทธิภาพของตนเอง จะถูกพัฒนาเมื่อบุคคลเจริญ วยขึ้นและเข้าไปเป็นสมาชิกของสังคมอื่นๆ และจะมี ความสำคัญเป็นอย่างมากในการทำงานในบทบาทของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะความรู้สึกเหล่านั้นจะ เป็นปัจจัยที่จะกระตุ้นให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย เป็นผู้ ที่มีความสำนึกและมีความรับผิดชอบในหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีความรู้สึกมี ประสิทธิภาพในการทำงานการเมือง ทั้งงานในสภา ผู้แทนราษฎร ได้แก่ การเสนอกฎหมาย การเสนอกระทู้ การอภิปรายในระหว่างที่มีการประชุมสภา การ อภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล การทำหน้าที่ในการเป็น กรรมการธิการ และงานในพื้นที่ ได้แก่ การดูแลทุกข์สุข ของประชาชน การให้คำปรึกษา ให้ความคิดเห็นใน เรื่องต่างๆ แก่ประชาชน (ชลัช จงสีบพันธ์, 2527:37; อ้างอิงจาก Dahl, 1970: 57; Easton & Davis, 1967: 29)

สำหรับการมีอุดมการณ์แบบประชาธิปไตยนั้นจะ ช่วยให้การกรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีแนวคิด แนวปฏิบัติที่ สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของ ประเทศ มีการเคารพในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ทั้งนี้ หากมีการถ่ายทอดอุดมการณ์แบบประชาธิปไตยต่อไป ในพรรคการเมือง หรือในสังคมต่างๆ ก็จะเป็นผลดีต่อ การสร้างสังคมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในพรรค การเมือง และในสังคมทั่วไปที่กรณีศึกษาได้เข้าไปร่วม ทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้องด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตาม

2. กระบวนการอบรมกล่อมเกลாதง การเมืองด้านจริยธรรมจากสถาบันการศึกษา

จากการวิเคราะห์ประวัติชีวิตของกรณีศึกษาทั้ง 3 ราย พบว่าสถาบันการศึกษาเป็นตัวการหนึ่งที่มี ความสำคัญในการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของการทำงานในบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการเรียนใน สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในบทบาท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ เรียนในคณะรัฐศาสตร์ หรือนิติศาสตร์จะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานตาม บทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้หาก บรรยากาศในชั้นเรียนมีความเป็นประชาธิปไตย รวมถึงมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองด้วยแล้วก็ จะสนับสนุนให้กระบวนการอบรมกล่อมเกลาทง การเมืองด้านจริยธรรมจะมีผลดีมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยจะ นำเสนอรายละเอียดในลำดับต่อไป

2.1 การเรียนในคณะรัฐศาสตร์ และการเรียน ในคณะนิติศาสตร์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นาย C1 และ นาย C3 เรียนในคณะรัฐศาสตร์ ถึงแม้ว่านาย C3 จะ ไม่จบการศึกษาเพราะว่าต้องหลบหนีภัยการเมืองก็ ตาม การศึกษาในหลักสูตรดังกล่าวจะมีเนื้อหา เน้นหนักไปในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระบบการเมืองการ ปกครองเป็นหลัก ดังนั้นในช่วงเวลา 3 - 4 ปี ที่ได้ เรียนในหลักสูตรดังกล่าวทำให้นาย C1 และนาย C3 มีโอกาสได้ศึกษาและเรียนรู้ในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งใน เรื่องสิทธิ เสรีภาพ และบทบาทหน้าที่ของพลเมืองใน ระบอบประชาธิปไตย รวมถึงได้เรียนรู้ถึงบทบาท หน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เรื่องจริยธรรมใน การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ เนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้นั้นจะทำให้นาย C1 และนาย

C3 เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นผลทำให้สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ครบถ้วน ถูกต้อง และเหมาะสม ตามข้อกำหนด และอยู่ในกรอบของจริยธรรม(Dawson, Prewitt, & Dawson, 1977: 137-170)

ส่วนนาย C2 เรียนในคณะนิติศาสตร์ มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นอย่างมาก เนื่องจากการปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภานั้น ฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภาเป็นสถาบันเดียวที่มีหน้าที่ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและให้ความเห็นชอบในการประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมาย และบทบาทดังกล่าวถือเป็นบทบาทหน้าที่หนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในฐานะสมาชิกรัฐสภา คือการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่จะมีความเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายหรือเปลี่ยนแปลงนโยบายโดยตรง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนหรือพรรคการเมืองแต่ละพรรคสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าวได้ ดังนั้นการที่นาย C2 มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในเรื่องกฎหมายจะเป็นผลดีต่อการทำหน้าที่ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติต่างๆ เพราะสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการพิจารณาว่าเนื้อหาของพระราชบัญญัติที่กำหนดขึ้นนั้นมีความถูกต้องเหมาะสมตามหลักนิติศาสตร์หรือไม่ อย่างไร หรือมีความเหมาะสมตามหลักของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยหรือไม่ อย่างไร

2.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นาย C1 เป็นกรณีศึกษาเพียงรายเดียวที่มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการ

ปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยในขณะศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับประกาศนียบัตรชั้นต้น(ปก.ศ.ต้น) นั้นได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง ได้แก่ การเป็นหัวหน้าชั้นเรียนตั้งแต่เรียนอยู่ในประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การเป็นประธานนักเรียนในขณะที่เรียนอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และการเป็นกรรมการศูนย์การนิสิตนักศึกษาครูแห่งประเทศไทยในขณะที่เรียนอยู่ในระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นต้น

การมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองตั้งแต่เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาทำให้นาย C1 มีโอกาสได้เรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น และในระหว่างที่ร่วมกิจกรรมต่างๆ นั้นจะทำให้นาย C1 มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการคิด มีส่วนร่วมตัดสินใจ มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น มีการเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีการยอมรับมติของเสียงส่วนใหญ่ การมีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรดังกล่าวนี้ มีผลทำให้นาย C1 มีการพัฒนาอุดมการณ์แบบประชาธิปไตยให้มีเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือทำให้นาย C1 มีการคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเคารพในสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น รวมถึงมีการสำนึกในหน้าที่ และมีความรับผิดชอบในงานหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย(ทีศนา แซมณี, 2536: 8-9) ทั้งนี้สิ่งต่างๆ ที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นจะส่งผลทำให้นาย C1 มีการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งความรู้สึกนี้จะทำให้นาย C1 มีความเชื่อมั่นว่าเมื่อตนเองแสดงบทบาทหน้าที่ในเรื่องใดแล้วการทำบทบาทหน้าที่จะก่อให้เกิดผลดีต่อการทำงานนั้น หรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปใน

แนวทางที่คาดหวังไว้ด้วย(Dawson, Prewitt, & Dawson, 1977: 137-170)

ทั้งนี้ความสำนึกในหน้าที่ของตนเอง ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง การรับรู้ความสามารถหรือความมีประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง จะเป็นปัจจัยที่จะกระตุ้นให้นาย C1 เป็นผู้ที่มีความสำนึกและมีความรับผิดชอบในหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งงานในสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ การเสนอกฎหมาย การเสนอกระทู้ การอภิปรายในระหว่างที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล การทำหน้าที่ในการเป็นกรรมาธิการ และงานในพื้นที่ ได้แก่ การดูแลทุกข์สุขของประชาชน การให้คำปรึกษา ให้ความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ แก่ประชาชน

2.3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้วาทีและเป็นประธานชมรมได้วาทีของโรงเรียน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นาย C2 เป็นกรณีศึกษาเพียงรายเดียวที่มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้วาทีของโรงเรียนและได้รับการคัดเลือกให้เป็นประธานชมรมได้วาทีของโรงเรียน ซึ่งถือเป็นผู้ที่มีความสามารถในการโต้วาทีเป็นอย่างมากทำให้ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดโต้วาทีระหว่างโรงเรียน ทั้งนี้กิจกรรมโต้วาทีถือเป็นการแข่งขันที่ใช้กระบวนการประชาธิปไตยในการชี้แจงเหตุผลของตนเองเพื่อหักล้างเหตุผลของฝ่ายตรงข้ามแล้วเสนอข้อเท็จจริงให้เห็นว่าความคิดเห็นของฝ่ายตนเป็นจริงและถูกต้องด้วย ซึ่งผู้ที่เข้าร่วมในกิจกรรมนี้จะทำให้ได้รับประโยชน์ คือ เกิดการเรียนรู้ที่จะศึกษารายละเอียดในประเด็นที่ต้องใช้ในการโต้วาทีอย่างละเอียดลึกซึ้ง เกิดประสบการณ์และความชำนาญในการพูดและการสื่อสารในประเด็นที่ต้องการนำเสนอ เกิดประสบการณ์ในการใช้ปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา กล้าแสดงออกและการยืนหยัดในเหตุผลของตนเอง ได้ฝึกมารยาทในการพูดและการเป็นผู้ฟังที่ดี ซึ่ง

การเรียนรู้และประสบการณ์เหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้มีการความสามารถในการพูดที่มีหลักการและมีเหตุผล ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องทั้งการสื่อสารตามปกติในชีวิตประจำวัน

เมื่อนาย C2 ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็สามารถนำประสบการณ์หรือทักษะการพูดและการสื่อสารที่ได้รับและฝึกฝนมาในการร่วมกิจกรรมได้วาทีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงานได้ เนื่องจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือการเป็นนักการเมืองเป็นอาชีพหนึ่งที่ต้องใช้การพูดและการสื่อสารค่อนข้างมาก ทั้งการพูดและการสื่อสารในระหว่างที่มีการพูดคุยกับประชาชน การพูดและการสื่อสารในระหว่างที่มีการปราศรัยหาเสียงหรือปราศรัยเรื่องในโอกาสต่างๆ และที่สำคัญคือการพูดและการสื่อสารระหว่างที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในญัตติ หรือวาระต่างๆ ซึ่งการพูดและการสื่อสารทุกครั้ง จะมีการเตรียมตัว และเตรียมข้อมูลเป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้ฟังทุกกลุ่มมีความเข้าใจในประเด็นที่ตนเองต้องการสื่อสารออกไป รวมถึงมีการพูดที่อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ไม่ใช่จากที่ไม่สุภาพ ไม่มีการใส่ร้ายป้ายสีบุคคลใดโดยไม่มีหลักฐาน และถือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านหนึ่งที่มีวาทศิลป์ที่ดี มีหลักการ มีความสามารถในการชี้แจงเหตุผลที่เกี่ยวข้องจนทำให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่สื่อสารออกไปและมีความสนใจที่จะติดตามรับฟังอย่างต่อเนื่องในระหว่างที่มีการอภิปรายในประเด็นต่างๆ ในระหว่างที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในญัตติหรือวาระต่างๆ ตามลำดับ

2.4 บรรยากาศแบบประชาธิปไตยในชั้นเรียน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นาย C3 เป็นกรณีศึกษาเพียงรายเดียวที่เรียนในห้องเรียนที่มีบรรยากาศเป็นประชาธิปไตยอย่างชัดเจนที่สุด ตั้งแต่เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงชั้นมัธยมศึกษา

ตอนต้น และที่มีความชัดเจนมากที่สุดอีกช่วงหนึ่งคือ ช่วงที่เรียนอยู่ในระดับปริญญาตรีที่ประเทศสวีเดน

ทั้งนี้บรรยากาศการเรียนการสอนในระหว่างที่นาย C3 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษา ตอนนั้นเป็นบรรยากาศแบบประชาธิปไตย ส่วนหนึ่ง เป็นผลมาจากการที่โรงเรียนดังกล่าวเป็นโรงเรียนใน เครือคาทอลิก และครูผู้สอนส่วนใหญ่จะเป็น ชาวต่างชาติ ในระหว่างที่มีการเรียนการสอนนั้นครูจะมีการยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย ครูเปิดโอกาสในการสอนให้นักเรียนได้รู้จักทำงานร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น ให้รู้จักการอยู่ร่วมกันอย่างประชาธิปไตย

สำหรับบรรยากาศการเรียนสอนในระหว่างที่ นาย C3 ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีทางด้าน รัฐศาสตร์ สาขาสวัสดิการสังคม ที่ประเทศสวีเดน ทำให้ได้เรียนในบรรยากาศการเรียนการสอนที่มีความเป็น ประชาธิปไตยโดยแท้ กล่าวคือ ครูอาจารย์มีการดูแล นักศึกษาอย่างใกล้ชิด เป็นที่ปรึกษาและพูดคุยกับ นักศึกษาได้ในทุกๆ เรื่อง และระหว่างที่มีการเรียน การสอนนั้นนักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ แต่ต้องแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และเมื่อมี ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันต้องหาเหตุผลต่างๆ มา สนับสนุนโดยไม่ใช้อารมณ์และกำลังในการตัดสินปัญหา

การได้เรียนในบรรยากาศการเรียนการสอนที่มีความเป็น ประชาธิปไตยจะทำให้ นาย C3 ได้พัฒนา อุดมการณ์แบบประชาธิปไตยให้มีระดับสูงมากขึ้น ทำให้เป็นผู้ที่มีหลักการ มีเหตุผล มีการคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพของตนเองและผู้อื่น มีความกล้าที่จะแสดง ความคิดเห็นของตนเอง มีการยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น มีการยอมรับมติของเสียงส่วนใหญ่ มีความ สำคัญในหน้าที่ของตนเอง และมีความรับผิดชอบใน

หน้าที่ของตนเอง ตลอดจนเมื่อได้มีประสบการณ์อยู่ ในชั้นเรียนที่มีความเป็นประชาธิปไตยจะทำให้ นาย C3 มีการพัฒนาระดับความรู้สึกรับใช้สิทธิภาพของ ตนเองให้สูงขึ้นตามลำดับ(ชัช จงสีบพันธ์, 2543: 138-166)

ทั้งนี้การที่นาย C3 มีโอกาสได้มีประสบการณ์ อยู่ในบรรยากาศของครอบครัว และสถาบันการศึกษา ที่มีความเป็นประชาธิปไตยจะทำให้ นาย C3 มีความ สำคัญในหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ของตนเอง มีความสนใจผู้อื่น มีความเสียสละที่จะ ทำงานเพื่อสังคม และมีความรู้สึกมีประสิทธิภาพทาง การเมืองเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งความรู้สึกดังกล่าว มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็น อย่างมาก กล่าวคือ การมีความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้ สามารถปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรได้อย่างมีจริยธรรม มีความรับผิดชอบในงาน ต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่ละเลยการปฏิบัติ หน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง มีความเสียสละที่จะทำงาน เพื่อส่วนรวม คือ มีความตั้งใจที่จะทำงานเพื่อ ประชาชนและสังคมส่วนรวม นอกจากนี้ความรู้สึกมี ประสิทธิภาพทางการเมืองจะส่งผลทำให้ มีความ มุ่งมั่นที่จะทำงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งงานในสภาผู้แทนราษฎร และงานในพื้นที่

3. กระบวนการอบรมกล่อมเกลากอง การเมืองด้านจริยธรรมจากการเข้าร่วมกิจกรรม เสริมหลักสูตรนอกสถาบันการศึกษา

จากการวิเคราะห์ประวัติชีวิตของกรณีศึกษา ทั้ง 3 ราย พบว่ามีนาย C3 เพียง รายเดียวเท่านั้นที่ มีโอกาสได้เข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอก สถาบันการศึกษา ซึ่งการได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม เหล่านี้จะสนับสนุนให้กระบวนการอบรมกล่อมเกลากอง การเมืองด้านจริยธรรมมีผลดีมาก ซึ่งผู้วิจัยจะ นำเสนอรายละเอียดในลำดับต่อไป

3.1 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมศาลาวันเด็ก

ในระหว่างที่นาย C3 ศึกษาอยู่ในระดับชั้น ประถมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับ ชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น นาย C3 ได้มีโอกาสไปร่วมกิจกรรมศาลาวัน เด็กที่สนามเสือป่าโดยได้เข้าไปร่วมกิจกรรมต่างๆ หลายกิจกรรมด้วยกัน เช่น กิจกรรมเข้าค่าย กิจกรรม ร้องเพลง กิจกรรมเรียนภาษาอังกฤษ และเมื่อมีตัวแทน เยาวชนมาจากต่างประเทศมาแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมก็ จะมีกิจกรรมในการต้อนรับ และดูแลเยาวชนเหล่านั้น ฯลฯ ทั้งนี้ นาย C3 ได้รับการคัดเลือกให้เป็นหัวหน้า กิจกรรมด้วยเนื่องจากเป็นเด็กที่มีความกระตือรือร้น และให้ความสนใจเพื่อนๆ ชอบให้การดูแล และ ช่วยเหลือผู้อื่น

การที่นาย C3 ได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรม ศาลาวันเด็กนี้จะทำให้บุคคลได้รับประสบการณ์ในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทำให้มีโอกาสในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ซึ่งมีส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะการเมืองขึ้นและจะส่งผลให้เกิดความรู้สึกว่าตนเอง มีความสามารถและมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การมี ความรู้สึกมีความสามารถและมีประสิทธิภาพในทาง การเมืองต่อไปในอนาคต นอกจากนี้การมีส่วนร่วมใน กิจกรรมศาลาวันเด็กนี้ส่งผลทำให้นาย C3 เป็นผู้ที่มีความกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองมีความสามารถในการเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อนๆ มีความรู้สึกที่ตนเองมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ในเรื่องต่างๆ และมีความสามารถในการปรับตัวเพื่อให้เป็นสมาชิกของสังคมต่างๆ ได้เป็น อย่างดี(ทีศนา แชมณี, 2536: 8-9)

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมศาลาวันเด็กถือเป็น ประสบการณ์สำคัญที่ทำให้นาย C3 พัฒนาในเรื่อง ความสำนึกในหน้าที่ของตนเอง ความรับผิดชอบใน หน้าที่ของตนเอง ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทาง การเมือง และความเสียสละเพื่อสังคมส่วนรวม ซึ่งสิ่ง

เหล่านี้ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นอย่างมาก เพราะ ความรู้สึกที่จะกระตุ้นให้นาย C3 เป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ทำหน้าที่ของตนเองได้ อย่างครบถ้วนทุกด้านทั้งการทำงานในสภา ผู้แทนราษฎร และการทำงานในพื้นที่

4. กระบวนการอบรมกล่อมเกลากอง การเมืองด้านจริยธรรมจากสื่อมวลชน

จากการวิเคราะห์ประวัติชีวิตของกรณีศึกษาทั้ง 3 ราย พบว่า สื่อมวลชนเป็นตัวการหนึ่งที่มี ความสำคัญในการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของการทำงานในบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการเปิดรับ ข่าวสารจากสื่อมวลชนจะสนับสนุนให้กระบวนการ อบรมกล่อมเกลากองการเมืองด้านจริยธรรมมีผลดี มากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดในลำดับ ต่อไป

4.1 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีการเปิดรับข่าวสารทาง การเมืองจาก สื่อมวลชนมาตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก ซึ่งในขณะนั้นการ นำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนยังมีช่องทางการ สื่อสารไม่มากเหมือนเช่นในปัจจุบัน สำหรับช่องทางที่ นาย C1 เปิดรับข่าวสารทางการเมือง คือ การเปิดรับ ผ่านสื่อวิทยุเป็นส่วนใหญ่ ส่วนนาย C2 มีการเปิดรับ ข่าวสารการเมืองผ่านสื่อวิทยุและสื่อหนังสือพิมพ์ และ นาย C3 มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ นิตยสาร ต่อมาเมื่อเจริญวัยขึ้นก็ได้มีการเปิดรับ ข่าวสารทางการเมืองจากช่องทางการสื่อสารที่ หลากหลายเพิ่มมากขึ้นตามวิวัฒนาการทางด้าน เทคโนโลยีการสื่อสาร ทั้งสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร ฯลฯ

เนื้อหาของข่าวสารส่วนใหญ่ที่กรณีศึกษาทั้ง 3 รายทำการเปิดรับในช่วงวัยเด็ก คือ ข่าวสารทางการเมืองในเรื่องของการอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การปราศรัยหาเสียงของนักการเมืองหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคการเมืองต่างๆ สำหรับนาย C1 และ C2 จะมีการเฝ้าติดตามข่าวสารของพรรค A และนักการเมืองหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรค A มากที่สุด

ทั้งนี้เมื่อกรณีศึกษาทั้ง 3 รายเจริญวัยขึ้นก็ได้มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เพราะเป็นประเด็นข่าวที่ตนเองให้ความสนใจและมีความเกี่ยวข้องกับการทำงานในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งการที่กรณีศึกษาทั้ง 3 รายมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองมาตั้งแต่ช่วงวัยเด็กนั้น จะทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 รายเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการเมืองการปกครอง เรื่องของพรรคการเมือง และเรื่องการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามที่มีสื่อมวลชนได้นำเสนอออกไป ซึ่งเนื้อหาของข่าวสารที่ได้รับจากสื่อมวลชนจะทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย เป็นผู้ที่มีความรู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองการปกครองของประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 รายเป็นผู้ที่มีความสำคัญทางการเมือง และมีความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น (Dawson, Prewitt, & Dawson, 1977: 189)

นอกจากนี้เนื้อหาของข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองและนักการเมืองหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นจะช่วยทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีความรู้สึกผูกพันต่อพรรคการเมืองที่ตนเองได้ติดตามข่าวสารเป็นประจำเพิ่มมากขึ้นเมื่อได้รับข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองและนักการเมืองหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตนเอง และครอบครัวมีความชื่นชอบโดยเฉพาะกรณีของนาย C1 และนาย C2

เมื่อกรณีศึกษาทั้ง 3 ราย ได้ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรความรู้สึกเหล่านั้นจะช่วยส่งเสริมให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีความสำนึกในหน้าที่ และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะส่งผลทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนความรู้สึกผูกพันต่อพรรคการเมืองจะเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้กรณีศึกษาทั้ง 3 รายมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของพรรคการเมือง และมีความจงรักภักดีต่อพรรคการเมืองจึงได้มีการทำงานเพื่อสนับสนุนพรรค A ที่ตนเองสังกัดได้เป็นอย่างดี รวมถึงไม่มีความคิดที่จะลาออกไปสังกัดพรรคการเมืองอื่นๆ ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตาม

5. กระบวนการอบรมกลุ่มเกลาทางการเมืองด้านจริยธรรมจากสถาบันศาสนา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากรณีศึกษาทั้ง 3 ราย เคยได้รับกระบวนการอบรมกลุ่มเกลาทางการเมืองด้านจริยธรรมโดยตรงจากสถาบันศาสนา เนื่องจากนาย C1 และนาย C2 เคยอุปสมบทเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ส่วนนาย C3 เคยได้บรรพชาเป็นสามเณรในพระพุทธศาสนา ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการอุปสมบทและการบรรพชาในพระพุทธศาสนาจะสนับสนุนให้กระบวนการอบรมกลุ่มเกลาทางการเมืองด้านจริยธรรมมีผลดีมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดในลำดับต่อไป

5.1 การอุปสมบทเป็นพระภิกษุสงฆ์

นาย C1 ได้อุปสมบทเป็นเวลา 1 พรรษา ส่วนนาย C2 ได้อุปสมบทเป็นเวลา 15 วัน และนาย C3 ได้บรรพชาเป็นเวลา 15 วัน ในระหว่างที่บรรพชาและอุปสมบทนั้นกรณีศึกษาทั้ง 3 รายได้ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและได้ปฏิบัติกิจของ

สงฆ์โดยตลอด ซึ่งนาย C1 ก็ได้เรียนนักธรรมไปพร้อมกันด้วย และสามารถสอบได้นักธรรมตรี

การอุปสมบท และการบรรพชาในพระพุทธศาสนาจะทำให้ภิกษุสามเณรทั้ง 3 ราย มีโอกาสได้ศึกษาหลักธรรมต่างๆ ในพระพุทธศาสนา และหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ได้เรียนรู้พระธรรมวินัย ได้รู้จักฝึกตนให้มีความอดทน เนื่องจากต้องปฏิบัติตนตามพระวินัยและตามหลักการปกครองสงฆ์ รู้จักสำรวมกาย วาจา ใจ ให้อยู่ในระเบียบอันดีงาม รู้จักรับผิดชอบและดูแลตนเองเพราะขณะบวชอยู่สมณะย่อมมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติทั้งส่วนตัวและร่วมกับหมู่คณะ รู้จักละอายตนเองและกลัวบาป รู้จักความสันโดษ คือพอใจที่จะมีชีวิตอย่างเรียบง่าย เว้นความฟุ้งเฟ้อทั้งปวงได้ปฏิบัติธรรม คือเว้นชู้ ทำดี และทำจิตใจให้ผ่องใสซึ่งเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา ผู้บวชจะมีโอกาสปฏิบัติได้สมบูรณ์กว่าผู้ครองเรือน รู้จักศาสนพิธี และมีส่วนร่วมปฏิบัติอย่างถูกต้อง

การได้อุปสมบท และบรรพชาจะช่วยทำให้ภิกษุสามเณรทั้ง 3 ราย มีโอกาสได้รับ การกล่อมเกลาคิดใจให้มีความบริสุทธิ์จากการได้เรียนรู้พระธรรมคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนา มีจิตใจให้ฝึกฝนในสิ่งที่ดีงาม มีการละเว้นและละอายต่อการกระทำชั่ว การทุจริต และประพฤตินิยมชอบทั้งปวง และเป็นผู้ที่เปี่ยมไปด้วยความเมตตา กรุณา ต่อประชาชน ซึ่งสิ่งที่ได้รับจากการอุปสมบทนี้มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างมีจริยธรรมเป็นอย่างมาก

6. กระบวนการอบรมกล่อมเกลாதองการเมืองด้านจริยธรรมจากพรรคการเมืองที่สังกัด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าภิกษุสามเณรทั้ง 3 ราย เป็นสมาชิกของพรรค A เพียงพรรคเดียวตลอดระยะเวลาในการทำงานทางด้านการเมือง ทั้งนี้ภิกษุสามเณร

แต่ละรายได้รับกระบวนการอบรมกล่อมเกลาทองการเมืองจากพรรค A ดังนี้

6.1 การเข้าร่วมกิจกรรมของพรรค A ก่อนที่จะเข้าเป็นสมาชิกของพรรค

นาย C เป็นภิกษุสามเณรเพียงรายเดียวที่มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมที่พรรค A ได้จัดขึ้นก่อนที่จะเข้าเป็นสมาชิกของพรรค โดยได้เข้าร่วมกิจกรรมมาตั้งแต่อายุประมาณ 9 ปีจนถึงช่วงที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมเวลาประมาณ 23 ปี ทั้งนี้กิจกรรมดังกล่าวนี้มีจุดมุ่งหมาย “เพื่อให้สมาชิกร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ ทางการเมืองเพื่อชาติและประชาชน ภายใต้อุดมการณ์ จะเสียสละ และให้โดยมิหวังผลตอบแทน” ดังนั้นการได้ร่วมกิจกรรมนี้ทำให้นาย C1 ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่ตนเองได้ร่วมทำกิจกรรมดังกล่าวของพรรค

ทั้งนี้การได้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองกับพรรค A มาเป็นระยะเวลานานมีผลทำให้นาย C1 ได้รับรู้ถึงข้อมูลของพรรค ทั้งเรื่องของอุดมการณ์ และนโยบาย รวมถึงได้รับรู้ถึงบทบาทการทำงานของสมาชิกพรรคคนต่างๆ ของพรรค ทั้งผู้ที่ได้รับและไม่ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงการได้เข้าร่วมกิจกรรมที่พรรค ได้จัดขึ้น ซึ่งสิ่งต่างๆ ที่ได้รับรู้นั้นจะเป็นผลทำให้ความผูกพันต่อพรรค ของนาย C1 มีเพิ่มมากขึ้นทั้งความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง และความจงรักภักดีต่อพรรค ทั้งนี้ความรู้สึกผูกพันต่อพรรค นั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ นาย C1 แสดงการสนับสนุนพรรค ด้วยความสมัครใจโดยมิได้มุ่งหวังผลตอบแทนใดๆ คือ การช่วยปราศรัยหาเสียง และช่วยงานต่างๆ ที่พรรค ขอความร่วมมือตั้งแต่ก่อนที่จะสมัครเป็นสมาชิกของพรรค

6.2 การเป็นสมาชิกของพรรค A และการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจากพรรค

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากรณีศึกษาทั้ง 3 รายเป็นสมาชิกของพรรค A เพียงพรรคเดียวตั้งแต่เริ่มต้นทำงานการเมืองจนถึงปัจจุบัน

ทั้งนี้เมื่อกรณีศึกษาทั้ง 3 ราย ได้เป็นสมาชิกของพรรค A แล้วก็ได้รับกระบวนการอบรมกลุ่มเอกลาทางการเมืองด้านจริยธรรมจากพรรค A โดยผ่านได้เข้ารับการอบรมจากพรรค A ได้เข้าร่วมประชุมกับพรรค A ในการประชุมพรรคและการประชุมคณะทำงานตามที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ รวมถึงการมีโอกาสได้พูดคุยสื่อสาร รับฟัง และแสดงความคิดเห็นกับสมาชิกพรรคที่ถือเป็นรุ่นพี่ รวมถึงเพื่อนสมาชิกที่เข้ามาเป็นสมาชิกในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน จะทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย ได้รับรู้ถึงแนวคิด อุดมการณ์ และนโยบายต่างๆ ของพรรค A จนทำให้เป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางเดียวกับพรรค A และอุดมการณ์เหล่านั้นจะมีความเข้มข้นมากขึ้นเมื่อกาลเวลาผ่านไป ประเด็นต่างๆ ที่ได้เรียนรู้ไปนั้นจะทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีความผูกพันต่อพรรค A เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ อันจะเป็นผลทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่สอดคล้องกับพรรค A เพิ่มมากขึ้น มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพรรค A เพิ่มมากขึ้น และมีความจงรักภักดีต่อพรรค A เพิ่มมากขึ้น ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวนี้จะส่งผลทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานเพื่อสนับสนุนพรรค A ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะเห็นได้จากการที่กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย ต่างก็เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในด้านต่างๆ ของพรรค A ทั้งสิ้น

จากประสบการณ์ที่กรณีศึกษาทั้ง 3 รายได้มีส่วนร่วมในการทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากพรรค A นั้น ทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 รายได้มีโอกาสเรียนรู้การทำงานการเมืองตามบทบาทที่ได้รับ ซึ่งประสบการณ์เหล่านั้นช่วยส่งเสริมให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีความรู้สึกมีประสิทธิภาพทาง

การเมือง(Political Efficacy) เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ และความรู้สึกมีประสิทธิภาพ(Political Efficacy) จะเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีความตั้งใจที่จะทำงานในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในทุกๆ ด้าน ทั้งการทำงานในสภาผู้แทนราษฎร และการทำงานในพื้นที่เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากมีความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความสามารถในการทำงานเหล่านั้นได้ และผลของการทำงานนั้นจะก่อให้เกิดผลตามที่ตนเองได้คาดหวังไว้

6.3 การเรียนรู้ทางการเมืองจากนาย... (นักการเมืองอาวุโสของพรรค A-1)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากรณีศึกษาทั้ง 3 รายยึดถือนาย... (นักการเมืองอาวุโสของพรรค A-1) เป็นต้นแบบในการทำงานการเมือง ทั้งนี้ นาย... (นักการเมืองอาวุโสของพรรค A-1) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรค A ซึ่งเป็นนักการเมืองคนหนึ่งของประเทศที่ได้รับการยอมรับนับถือ และเป็นที่รักของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ จนถือได้ว่าเป็นนักการเมืองในดวงใจของประชาชน ทั้งนี้เพราะนาย...เป็นนักการเมืองอาชีพที่มีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่ามีความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย สมถะ มีความประพฤติที่อยู่ในกรอบของคุณธรรม จริยธรรมมาตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นอกจากนาย...จะได้รับการยอมรับนับถือ และเป็นที่รักของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศแล้วนาย... ยังเป็นที่เคารพนับถือของสมาชิกทุกคนของพรรค A รวมถึงกรณีศึกษาทั้ง 3 รายด้วย และเมื่อกรณีศึกษาทั้ง 3 ราย เข้ามาเป็นสมาชิกพรรค A ก็ได้รับการอบรมสั่งสอนจากนาย... ในหลายๆ ด้านด้วยกัน ทั้งเรื่องการประพฤติปฏิบัติตน และการทำงานใน

บทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ในระหว่างที่ทำงานร่วมกับนาย... กรณีศึกษาทั้ง 3 รายก็มีโอกาสได้เห็นแบบอย่างในการทำงานทุกๆ ด้าน ทั้งการคิด การวิเคราะห์ การแสดงเหตุผล ตลอดจนเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน และความประพฤติดส่วนตน เช่น การนอบน้อมถ่อมตน ความเมตตากรุณาที่มีต่อประชาชน วิธีการสื่อสารกับประชาชน การดูแลเอาใจใส่ความทุกข์ของประชาชน ฯลฯ ซึ่งการได้เห็นแบบอย่างเหล่านั้นจะส่งผลให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีการซึมซับ เก็บจำสิ่งที่ได้พบเห็นทั้งส่วนที่เป็นความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมต่างๆ ของนาย... ไว้ในความทรงจำของตนเอง ซึ่งหากกรณีศึกษาทั้ง 3 ราย มีความเห็นคล้ายตามหรือมีความเห็นสอดคล้องกับความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมใดแล้ว ก็จะทำให้กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย แสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่มีลักษณะเดียวกับนาย... เช่น กรณีศึกษาทั้ง 3 รายมีความเห็นคล้ายตามหรือมีความเห็นสอดคล้องกับความอ่อนน้อมถ่อมตนของนาย... กรณีศึกษาทั้ง 3 ราย ก็จะมีการแสดงออกที่แสดงถึงความเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ถือตัวกับประชาชนในพื้นที่ ฯลฯ ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่ากรณีศึกษาทั้ง 3 ราย ได้นำแบบอย่างในเรื่องความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของนาย. มาปฏิบัติอยู่หลายเรื่องด้วยกัน เช่น มีการอภิปรายที่อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่นำเสนอเชื่อถือ และมีความสามารถในการสื่อสารให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดีและน่าสนใจ มีความอ่อนน้อมถ่อมตนไม่ถือตัวกับประชาชนทั่วไปและประชาชนในพื้นที่และมีความเมตตากรุณาต่อประชาชน ช่วยหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนด้วยความเอาใจใส่ทุกข์สุขของประชาชน และไม่มีความประพฤติดที่ส่อไปในทางด้านการทุจริต ประพฤติมิชอบ หรืออยู่นอกกรอบของจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ

6.4 การเรียนรู้ทางการเมืองจากนาย... (นักการเมืองอาวุโสของพรรค A-2)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นาย C3 มีการยึดถือนาย... (นักการเมืองอาวุโสของพรรค) เป็นต้นแบบในการทำงานการเมืองร่วมกับนาย... (นักการเมืองอาวุโสของพรรค A-1) ด้วย ซึ่งเป็นนักการเมืองคนหนึ่งของประเทศที่มีบทบาทมาเป็นระยะเวลานาน และมีความสามารถโดดเด่นในเรื่องของกฎหมาย ทั้งนี้ นาย C3 มีความใกล้ชิดกับนาย... เป็นอย่างมากตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานการเมืองในตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร(ส.ก.) เมื่อปี พ.ศ. 2528 เหตุผลประการหนึ่งเป็นเพราะว่านาย... เป็นผู้เชิญชวนให้นาย C3 เข้ามาทำงานการเมือง และเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งแล้ว นาย C3 เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร(ส.ก.) ในเขตที่นาย... เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ จึงทำให้นาย C3 ต้องทำงานการเมืองในพื้นที่ร่วมกับนาย... อยู่เป็นเวลานานนับ 10 ปี ในระหว่างที่ได้ทำงานร่วมกัน นาย C3 มีโอกาสได้เห็นการทำงาน ได้รับรู้ถึงความคิด ความรู้สึกต่างๆ ของนาย... ได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องการทำงานในพื้นที่ เพราะนาย... ถือว่าเป็นนักการเมืองคนแรกๆ ของประเทศไทยที่มีการลงพื้นที่พบประชาชน และการจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ให้กับประชาชน ระหว่างที่ทำงานร่วมกันนั้น นาย C3 มีโอกาสได้เรียนรู้ในเรื่องการทำงานพื้นที่จากนาย... ค่อนข้างมาก และยังคงนำหลักการการทำงานพื้นที่มาปรับใช้ในการทำงานเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1) ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า กระบวนการอบรมกลุ่มเกลาทางการเมืองด้านจริยธรรมที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับจากครอบครัว สถาบันการศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกสถาบันการศึกษา สื่อมวลชน สถาบันศาสนา และพรรคการเมืองมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการก่อรูป ปูปลูกฝัง และเสริมสร้างคุณลักษณะทางจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้ที่จะดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ดังนั้นในการพัฒนาบุคคลให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีจริยธรรมในการทำงานนั้น องค์กรต่างๆ ที่ทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลหน่วยงานที่เป็นตัวการในการอบรมกลุ่มเกลาทางการเมืองด้านจริยธรรมควรกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจริยธรรมในการทำงานดังนี้

1.1) สถาบันการศึกษาทุกระดับชั้น ควรส่งเสริมให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาได้เรียนในวิชาทางด้านการเมืองการปกครองของประเทศและเรียนในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีจริยธรรมในการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย รวมถึงควรสนับสนุนให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความเป็นประชาธิปไตย เนื่องจากมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีอุดมการณ์ตามวิถีประชาธิปไตย มีความสำนึกและมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และมีความรู้สึกรักมีประสิทธิภาพทางการเมือง

1.2) องค์กรที่ทำหน้าที่ในการควบคุมการเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนควรสนับสนุนให้สื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารทางการเมืองทั้งในด้านบวกและด้านลบ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพรรคการเมือง และนักการเมืองอย่างถูกต้อง รวมถึงมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างถูกต้อง

1.3) สถาบันศาสนา ควรให้การอบรมกลุ่มเกลาจิตใจ และปลูกฝังให้สมาชิกในสังคมเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิดและประพฤตินิยมตามหลักศีลธรรม รวมถึงมีการปลูกฝังในเรื่องของกฎแห่งกรรม

1.4) พรรคการเมือง ควรมีการคัดเลือกผู้สมัครโดยมีการพิจารณาถึงประวัติของผู้สมัครโดยละเอียด ได้แก่ ประวัติครอบครัว การศึกษา การทำงาน รวมถึงมีการพิจารณาความประพฤติที่ผ่านมาให้ครบทุกด้าน และควรพิจารณาคัดเลือกเฉพาะผู้สมัครที่มีคุณธรรมจริยธรรมและมีความมุ่งมั่นที่จะเข้ามาทำงานการเมืองอย่างแท้จริง โดยมีได้มีความต้องการผลประโยชน์ใดๆ จากการทำงานการเมือง

นอกจากนี้พรรคการเมืองควรมีการอบรมกลุ่มเกลาทางการเมืองภายในพรรคที่มีเนื้อหามุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน รวมถึงกำหนดมาตรการในการควบคุมดูแลพฤติกรรมของสมาชิกให้มีความทำงานอย่างมีจริยธรรมอย่างเคร่งครัด

1.5) หน่วยงานหรือองค์กรที่ทำหน้าที่ในการดูแล และควบคุมจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรมีการสอดส่องดูแลความประพฤติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างใกล้ชิด และหากมีการกระทำที่ละเมิดประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภา

ผู้แทนราษฎร ควรมีการลงโทษตามบทบัญญัติที่ได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ คารมปราชนย์. (2550). การศึกษาอิทธิพลของการถ่ายทอดทางการเมืองจากครอบครัว สถาบันการศึกษา ที่ทำงาน และสื่อมวลชน ที่ส่งผลต่อความโน้มเอียงทางการเมือง ความผูกพันต่อพรรคการเมือง และพฤติกรรมการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานรัฐวิสาหกิจ. การศึกษาก่อนนำเสนอปริญญาโท วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2528). โครงการทดลองหารูปแบบที่มีประสิทธิผลต่อการเรียนการสอนจริยธรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธน-ประดิษฐ์.
- กรมสามัญศึกษา. หน่วยงานศึกษานิเทศน์. (2525). พฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน. กรุงเทพฯ: หน่วยงานศึกษานิเทศน์ กรมสามัญศึกษา.
- กรมพล ทองธรรมชาติ. (2514). พรรคการเมืองต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- กรรณิกา ศิลปพรหมมาศ. (2547). ปัจจัยด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพยาบาลจิตเวชที่มีจริยธรรม. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกรียงไกร จงเจริญ. (2536). ผู้นำกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชน. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (การปกครอง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). ลักษณะชีวิตสู่ความสำเร็จ 2. กรุงเทพฯ : ชัดเชสมิเดีย.
- โกศล มีคุณ; และณรงค์ มีเมฆ. (2545). ผลของการฝึกให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมจริยธรรมของครู. ทุนอุดหนุนการวิจัย โครงการแม่บท: การวิจัยและพัฒนา ระบบพฤติกรรมไทย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- งามตา วนินทานนท์. (2534). ลักษณะทางพระพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร. รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- งามตา วนินทานนท์. (2553, มกราคม). ชุดงานวิจัยเพื่อสร้างดัชนีคุณภาพชีวิตครอบครัวไทยและประยุกต์ใช้ผลวิจัย. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 16(1), 17-40.
- จรรยา สุวรรณทัต และ ดวงเดือน พันธุมนาวิ. (2521). พฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- จินตนา บิลมาศ และคนอื่นๆ. (2529). คุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน. รายงานวิจัย สำนักงาน ก.พ.
- จักรกฤษณ์ พงษ์ภมร. (2545). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง: กรณีศึกษาข้าราชการทหารกองบัญชาการกองทัพบก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การทหาร). กรุงเทพฯ: ส่วนบัณฑิตศึกษา โรงเรียนเสนาธิการทหารบก.

- จันทนา สุทธิจารี. (2544). การมีส่วนร่วมของประชาชน. การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน. บรรณาธิการโดย อมร รักษาสัตย์. 410-433. กรุงเทพฯ: แพรวพิทยา.
- จรัญ วงศ์สวัสดิ์. (2533). แบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาล : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประชาชนในเขตสุขาภิบาลที่ประธานกรรมการสุขาภิบาลมาจากการเลือกตั้งและประธานกรรมการโดยตำแหน่ง. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (การปกครอง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจตศักดิ์ แสงสิงห์แก้ว. (2524). ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับกระบวนการสังคมประภิตทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นบางชั้น เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉกาจ ช่วยโต และ ดวงเดือน พันธมนาวิน.(2533). ลักษณะทางจิตที่เกี่ยวข้องกับการบวชในพระพุทธศาสนาของชายไทยในภาคใต้. รายงานการวิจัยฉบับที่ 43. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เฉลิมวุฒิ รักขติวงศ์. (2536). การวิเคราะห์โครงสร้างของเทศบาลตามร่างพระราชบัญญัติเทศบาล. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (การปกครอง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลากร เทียนส่องใจ. (2550). “จริยธรรมของผู้นำรัฐตามหลักพระพุทธศาสนา,” ใน การประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า.
- ชลัช จงสืบพันธ์. (2527). การศึกษาลักษณะทางชีวิสังคม ลักษณะทางปริบท และลักษณะทางจิตวิสัยของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตที่มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง. ปริญญาโท กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2543). โรงเรียนกับบทบาทในการกล่อมเกลางานการเมือง. *สรรสาระทางรัฐศาสตร์*, 1(1), 138-166.
- ชวลิตธำรง โภภิตระกุล. (2532). ผู้นำศาสนาอิสลามกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณี เขตหนองจอก มีนบุรี บางกะปิ พระโขนง. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (การปกครอง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวนะ ภวานันท์.(2525). ความสำนึกทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตย: ศึกษาวิเคราะห์เฉพาะกรณีเขตเทศบาลตำบลโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (การปกครอง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2543). *รัฐศาสตร์ : ทฤษฎีแนวคิด ปัญหาสำคัญ และแนวทางศึกษาวิเคราะห์การเมือง*. กรุงเทพฯ: โครงการเอกสารและตำรา สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์ นิด้า. สหยาบล็อคและการพิมพ์.
- ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา และคณะ. (2542). *ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร*. กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2549). *นักการเมืองไทย : จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- พระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต.(2553). *การอุปสมบทใน พระพุทธศาสนา*. สืบค้นเมื่อ 30 เม.ย. 53. จาก <http://www.dhammadelivery.com/teaching.php>
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2549). *การเมืองการปกครองไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2551). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- Almond, G. A., & Verba, S. (1965). *The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations*.
- Apirat, P. (2003). *From Subject to Citizen : Political Participation in Bangkok (Thailand)*. Dissertation, Ph.D. (Political Science). The Johns Hopkins University. Retrieved Sep. 10, 2005 , from www.pitt.edu.
- Barber, D. J. (1972). *Citizen Politics*. Chicago: Markham.
- Baker, K. L. (1973). Political Participation, Political Efficacy and Socialization in Germany. *Comparative Politics*, 6, 73-98.
- Benitez, H. S. N. (1995). *Of Patriotism and Partisanship : The Socializing Effects of Secondary, United State History Curricula*. Dissertation, Ph.D. (Political Science). Georgetown University. Retrieved Nov. 24, 2005 , from www.pitt.edu.
- Belanger, E., & Nadeau, R. (2002). *Political Trust and The Vote in Multiparty Elections*. Boston: Paper Prepared for Delivery at The Annual Meeting of The American Political Science Association.
- Blank, R. H. (1980). *Political Parties : An Introduction*. New York: Prentice-Hall.
- Bucanan II, B. (1974, March). Building Organizational Commitment: The Socialization of Managers in Work Organizations. *Administrative Science Quarterly*, 16, 143-150.
- Buehler, S. E. (2004). *Interpreting Political Messages : Political Awareness and Background Knowledge Among Young Voters*. Dissertation, Ph.D. (Political Science). The University of Kansas. Retrieved Nov. 27, 2005 , from www.pitt.edu.
- Campell, A., Gurin, G., & Miller , W. E. (1954). *The Voter Decides*. New York:Evanston : Row & Peterson.
- Campell, A., & et al. (1966). *The American Voter*. 4th ed. New York: John Wiley & Sons.
- Chaples, E.A. (1976,May). Political Efficacy and Political Trust in Denmark. *Politics*, 40, 77.
- Chiu, Kuan-Shun. (2002). *An Exploratory Study on The Relationships Among Electorate 's Voting Behavior, Party Identification, Personal Values, and Demographic Characteristic*. Dissertation, Ph.D. (Political Science).Louisiana Tech University. Retrieved Nov. 27, 2005 , from www.pitt.edu.
- Coleman, J. S. (1968). *Education and Political Development*. New Jersey: Princeton University Press.
- Dahl, R. A. (1963). *Modern Political Analysis*. New Jersey: Prentice Hall.
- Davis, L. T. (2005). *Motives and Motivation : Social Context, Civic Orientation, and Political Behavior*. Dissertation, Ph.D. (Political Science). The University of Chicago. Retrieved Nov. 18, 2005 , from www.pitt.edu.
- Dawson, R. E., Prewitt, K., & Dawson, K. S. (1969). *Political Socialization*, Vol. 1. Boston , Toronto: Little, Brown and Company.

Dawson, R. E., Prewitt, K., & Dawson, K. S. (1977). *Political Socialization*, Vol. 2. Boston, Toronto: Little, Brown and Company.

Dawson, W. P. (2005). *Political Socialization and Student Government Activities in A Japanese Middle School*. Dissertation, Ph.D. (Sociology of Education). Columbia University.

Retrieved Nov. 24, 2005, from www.pitt.edu.

Eisenberger, R., & et al. (1991). Perceived Organizational Support and Employee Diligence Commitment and Innovation. *Journal of Applied Psychology*, 52.

Eston, D. (1965). *A Framework for Political Analysis*. New Jersey: Prentice Hall.

----- (1965). *Analysis of Political Life*. New York: John Wiley & Sons.